

Sweetly & Spicy

PUTEVIMA ORIENT
EXPRESSA

putopis

Za početak

Zamislite kako je nekada bilo putovati **vlakom na parni pogon kroz pola Europe od Pariza do Istanbula**. Linija koja je spajala dva različita svijeta, onaj zapadnjački i onaj orijentalni. Gospoda s cilindrima, štapovima i monoklima, gospođe u korzetima i haljinama. Posluga koja vam toči šampanjac ili čaj, poslužuje neku dobru klopku dok sjedite u vagonu i gledate u polja i obrise **najljepših europskih metropola 19. stoljeća** kao što su Beč, Budimpešta pa čak i Beograd i Sofija. Da, ovo zvuči sve jako filmski i romantično, ipak pišem temeljem viđenog u „*Ubojstvu u Orient Expressu*“ gdje Poirot slavne engleske spisateljice Agathe Christie rješava još jedno intrigantno ubojstvo. No, iako vožnja ovom linijom vjerojatno nije bila baš tako bajna, vjerujem da je bila posebna i rado bih proživio takvo što. Iako nisam putovao vlakom već busom i nisam prošao cijelu nekadašnju trasu već samo polovicu (od Beograda do Istanbula), **moгу kazati kako je ovo putovanje bilo jedno od čarobnijih do sada**.

Za **putovanje u Istanbul** odlučili smo se nakon dugih pregovora. Prošla je godina stvarno bila bogata lutanjima drugim državama (za razliku od ove zahvaljujući COVID-19) pa nam je nakon Rima, Krakova/Izraela i skandinavsko-baltičke ture kasica s lovom za putovanje bila poprilično ispražnjena. Pronaći destinaciju koju će naš novčanik podnijeti, a da pritom netko od nas već nije bio te da je u skladu s godišnjim dobom, e to je izazov.

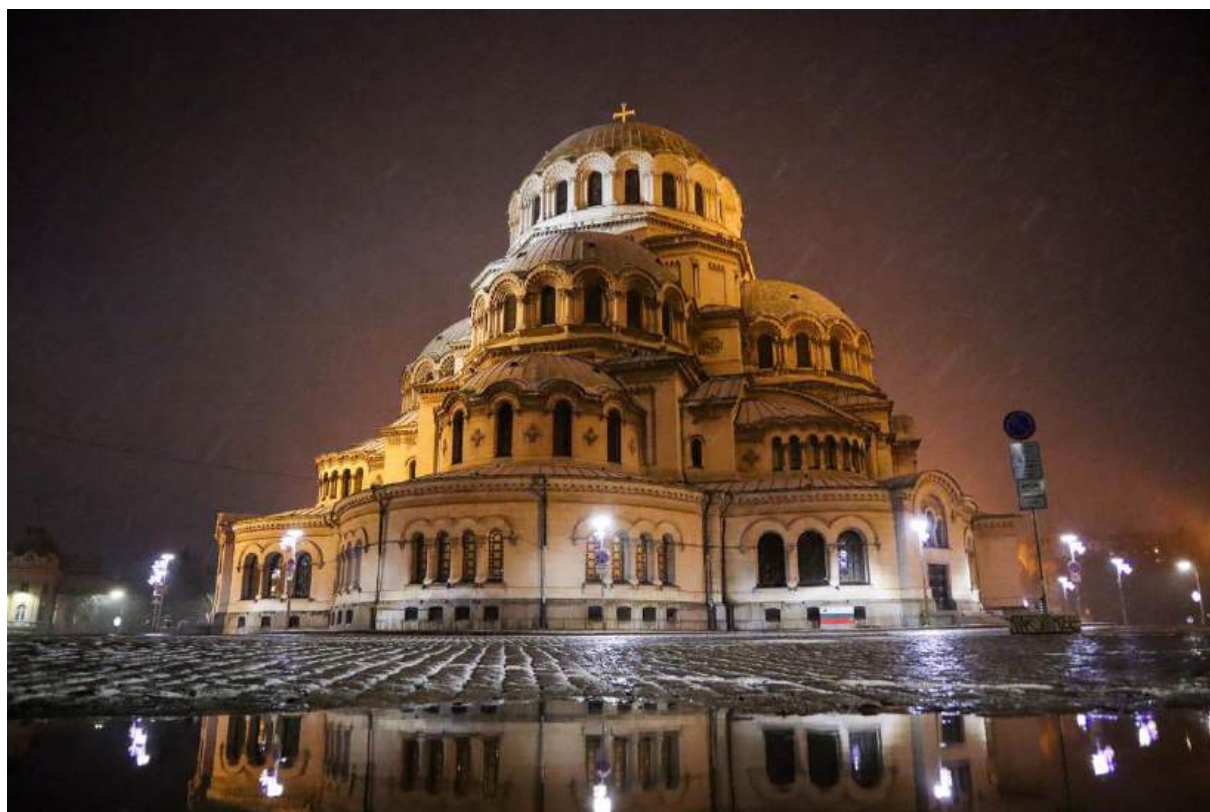
U igri su bili London, Bugarska, Rumunjska, Ukrajina i Istanbul. Iako su sve destinacije privlačne na kraju smo se odlučili za Istanbul jer je jedna turistička agencija nudila za solidnu lovu turu koja obuhvaća **Sofiju, Istanbul, Plovdiv i Beograd!** Iako je Barta bio u svim gradovima osim Istanbula ugrabili smo ovu ponudu jer je zvučala predobro.

Juriš kroz Bugarsku

Na put smo krenuli u 4 h ujutro. Bus na kat, 70-ak ljudi. Biti će to dugačak put do **Sofije**. Google maps kaže desetak sati, no znamo dobro kako to ide na ovim putovanjima – nadodaj odmah još 3-4 sata. I tu već dolazimo do prvog upitnika. Kada ćemo mi stvarno stići u tu Sofiju i što ćemo vidjeti od nje s obzirom da iduće jutro rano idemo dalje? Na odgovor smo morali pričekati do 18 h kada su se **prve vizure glavnog bugarskog grada počele iscrtavati** kroz mutno staklo autobusnog prozora. Naravno vizure su bile mračne jer usred zime, na istoku Europe u to je vrijeme već debeli mrak. Izlazimo iz busa, temperatura je oko 0 °C, pada lagani snijeg. No taj osjećaj da si napokon izašao iz busa i krećeš u istraživanje novog grada napuni te takvim adrenalinom da ti ništa ne smeta. No vodička nije dijelila mišljenje. Nažalost neki ljudi nisu stvoreni za to što rade. Namjera je bila očita, a to je da i to malo vremena što imamo u Sofiji još više sreže samo da što prije dođemo (odnosno ona) u hotel.

Razgledavanje Sofije trajalo je mizernih 20-ak minuta, no morali smo se zadovoljiti s tim. Krenuli smo od **Katedrale Aleksandra Nevskog**, glavne pravoslavne crkve u Sofiji. Da, ovaj lik je baš poznat u pravoslavnim krugovima jer možete se sjetiti i one u Estoniji istoga imena. Zgrada stvarno oduzima dah s tim zlatnim kupolama koje se slažu jedna na drugu kao kakva zaobljena piramida. Nažalost unutra ne možemo (ne stignemo) pa brzinski nastojim uloviti odsjaj u lokvi dok mi pahulje padaju po **novom Canonu**. Da, ovo je prvo putovanje da u rukama držim vlastiti fotić i to je bio dodatan razlog zašto sam se jako veselio ovoj avanturi.

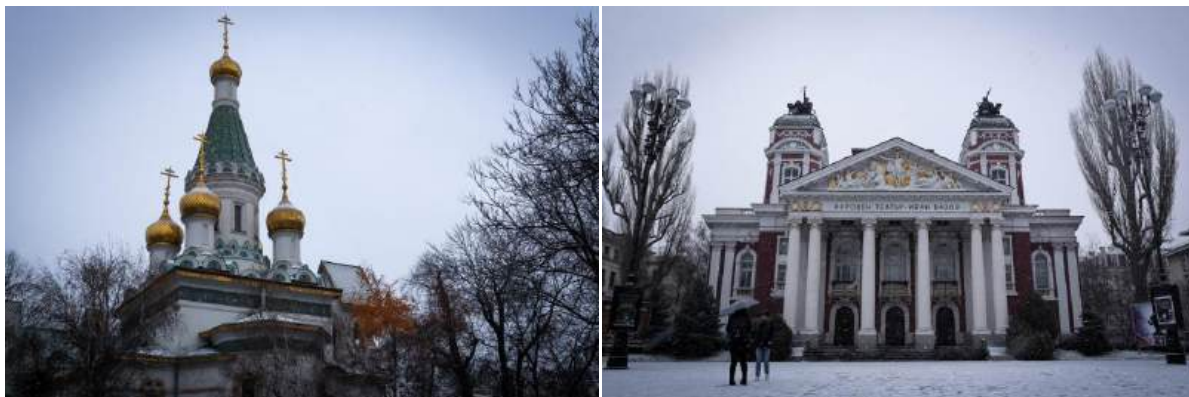

Grupa se već udaljila dok smo mi pokušavali uhvatiti idealan kadar. No vrag je odnio šalu kada više nismo vidjeli gdje su pa smo trčećim korakom krenuli u potragu. Na kraju smo ih ulovili kod **Boyana crkve** koja ima posebnu priču o zvonu koje se nalazi sa strane (googlajte). Razgled smo nastavili prolazeći pored **Ruske crkve** i **Narodnog kazališta** koje je projektirala ista osoba kao i naše zagrebačko da bismo na kraju završili na **Vitoši** – sofijskoj

Ilici gdje smo završili obilazak i dobili čak sat vremena da nešto pojedemo prije nego li odemo u hotel udaljen 40-ak minuta hoda od centra. Dakle, što smo vidjeli od Sofije tu večer, smo vidjeli.

Uslijedio je kratki *brainstorm* od kuda krenuti u tih sat vremena. Prošetat još malo, kupit suvenire, odmah ići jesti?? Odlučili smo kratko prošetati Vitošom i kupili smo magnete i razglednice. Ostalo je još mizernih 40 minuta za večer. No gdje? Odabir je pao na **Happy Bar**. Znam, zvuči bedasto ali ako želite probati **bugarsku nacionalnu kuhinju po super cijenama** i uz vrlo vrlo dobru kvalitetu, ovo je vaš bugarski odabir. Barta je uzeo pileće ražnjiće s krumpirom i lukom, a ja **Sarmi**. Odmah možete zaključiti da je riječ o sarmicama no ove su još dodatno **zapečene s bešamel umakom** i bogovski ukusne! Nakon večere put hotela Moskva. Na hotel nemam šta loše za reći (osim lokacije). Soba na 14. katu, pivice iz dućana ispod i dobar odmor za kraj dana.

Istanbul - tamo gdje se sljubljuje Zapad i Orijent

Dobar hotelski doručak dao nam je elan za nastavak vožnje prema našoj glavnoj destinaciji – Istanbulu. Google kaže 7 h, praksa kaže skoro 12 h. Dolazak na cilj prekasno. Hotel kriminal, no dobro. Bitno da se imaš gdje oprat i odspavat, ionako si vani cijeli dan. Tu večer plan je bio otići do **Galata tornja** i **Istiklal Caddesi** – istanbulske Ilice. Išli smo zajedno s grupom i tu se dogodila ona kap koja je prelila čašu jer od vodičke ponovno ništa korisnog čuli nismo. Nakon te večeri sve dalje je bilo u našim rukama.

Da biste razumjeli Istanbul morate ga podijeliti na dva načina. Kao prvo, **Istanbul je pravi euroazijski grad**. Naime, veliki **Bospor** dijeli ga na europski i azijski dio. Druga podjela je ona europskog dijela na tzv. **Sultanahmet** i dio koji je sastavljen od nekoliko kvartova, a odijeljen je kanalom i spojen **Galata mostom**. Dakle, hotel nam je u Sultanahmetu, a Istiklal Caddesi se nalazi na drugom dijelu europskog dijela. Možete ići pješke, možete busom no najjednostavnija opcija je dvije-tri stanice metroom.

Vrijeme nas nije baš mazilo pa osim što je prvi dojam Istanbula stečen po mraku, tu je još bila i kiša i jači vjetar. No nema veze. **Upijali smo atmosferu bučne ulice prepune restorana, dućana i... ljudima**. Teško je riječima opisati tu masu koja prodefilira tom ulicom na dnevnoj bazi. Navodno čak i više od milijun. Mi li jun!! Buka, atmosfera, guranje, turske zastave, miris kebaba (naučit ćemo razliku između Dönera i drugih vrsta, polako)... Biti će ovo zanimljivih par dana.

S vodičkom smo se (presretni) oprostili na par dana kada je odvela većinu grupe u restoran nekog Bosanca kojeg zna, a mi smo odlučili nastaviti dalje jer sada se barem možemo samostalno brzo vratiti do hotela. Još smo malo prošetali tom kilometarskom ulicom i potražili nešto za jest. S **Döner kebabom** (to vam je onaj koji jedete inače) ne možemo puno

fulati. No ipak smo fulali jer smo otišli u neku franšizu i dobili **ficlek lošeg okusa za (za turske pojmove) previše love**. No nema veze, tek počinjemo osjećati grad, naći ćemo mi prava mjesta u naredna dva dana koliko je ostalo. Nakon klope **zaputili smo se do Galata tornja**. S nama su bile i susjede iz busa Tina i Sara. Galata toranj je predivan! 62 metra visoka građevina postala je simbol Istanbula jer kada se nalazite u centru ili gledate na europski dio s azijskog sigurno ćete ga primijetiti kako se uzdiže na tom brežuljku. Nekada je služio kao prva crta obrane Zlatnog roga, no uništen je u doba 4. križarskog rata pa mu je svrha kasnije prenamijenjena u vidikovac za kontrolu gradskih požara. Turci vole raskoš, to nam je svima odavno poznato pa su dašak svog stila dali i noćnoj vizuri Galate. Ljubičasta svjetla obasjavaju trup, prozori na vrhu crvenom, a krov običnim svjetlom. Kada se udaljite malo u uličici koja ide točno prema njemu **dobivate prizor koji oduzima dah!**

Dva dana svakako nisu dovoljna za opušteni ritam razgleda ovog velegrada. Zato je buđenje dogovoreno u 7, doručak i krećemo u razgled **Sultanhmeta**. Tako je izgledao plan koji smo mastralno smislili no nismo u obzir uzeli činjenicu izlaska sunca. Probudili smo se bez problema i otišli na doručak. Soba nam je imala pogled na unutrašnjost zgrade tako da nismo imali dojam vanjskog vremena, a blagi šok je uslijedio dolaskom na vrh zgrade gdje je restoran sa staklenom stijenom i pogledom na grad. **Vani je mrak i to mrkli!** *Možda se razdani za pola sata pa to ide brzo*, tinjala je nada u našim mislima. No nije išlo. Svjetlost je počela obasjavati ulice tek nešto iz 8 h kada smo izašli iz hotela. Svakako teškom buđenju dana nije pridonijelo oblačno vrijeme koje će nas pratiti sve tamo do Beograda.

Nakon dugo vremena ponovno smo se našli u situaciji da **ne možemo koristiti internet na putovanju**. Čovječe, pametni mobiteli su nam već svima ušli u krv i pomalo nam je to djelovalo nestvarno no resetiralo nas je na tvorničke postavke, a to je **papirnata karta u rukama i rečenica „mislim da bi trebali tu skrenuti“**. Ja sam šlampav sam po sebi tako da je po pitanju orijentacije Barta bio glavni.

Hodamo dugačkom ulicom koja bi nas trebala dovesti do Sultanhmetovog trga na kojem se nalaze prvi kapitalci koje moramo vidjeti. Usputno ogledavamo koji restoran, kafić, dućan, **džamiju prvu, drugu, treću, četvrtu...** Koliko ih ima?? Odgovor smo saznali idući dan na *free walking turi*, a to je više od 1000! Woow! No nije to jedini *fun fact*, koji smo zapazili. **Ako trebate nešto prije 9 h, nećete to pronaći jer je sve zatvoreno.** Masa štandova na kojima ćete gledati gluposti koje vam ne trebaju, ali ćete htjeti kupiti otvara se tek iza 9 h kao i slastičarne, restorani i pravi dućani. Drugi *fun fact* koji smo odmah primijetili jesu **psi lutalice**. Ima ih puno i svi su čipirani od strane gradske vlasti koja brine o njima zajedno sa svim ljudima koji ih tretiraju kao smetnju, ali ih svejedno hrane pa je većina tih pasa u stvari preti. Razlog zašto su ti psi samo muški još uvijek nismo otkrili no to isto možda nije čudno s obzirom na to da je prema našem zapažanju otprilike 95% lokalnog stanovništva na cesti je muškog spola.

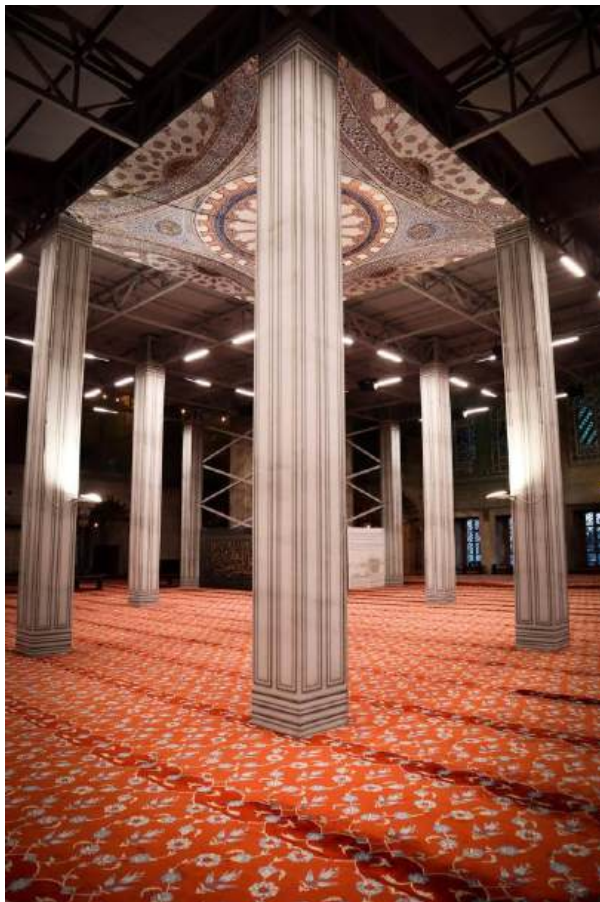
Kada stanete na sredinu Sultanahmet trga, osim na **predivnu fontanu s jedne strane puca pogled na Plavu džamiju (prva fotka), a s druge na Aja Sofiju (druga fotka)** koja je simbol Istanbula. Plan je bio posjetiti obje tog jutra. Upad za Aja Sofiju plaća se 70 lira (cca 70ak kuna), dok je upad u Plavu besplatan. Iako smo došli dovoljno rano, nakon razgleda Aje zaputili smo se do Plave i tamo nas je zatekao poduži red pa smo odlučili u Plavu ipak otići iduće jutro jer ako smo izbjegli red danas za Aju, izbjegli ćemo i sutra za Plavu. Dojam o obje u vam sada odmah spojiti jer nema smisla razdvajati.

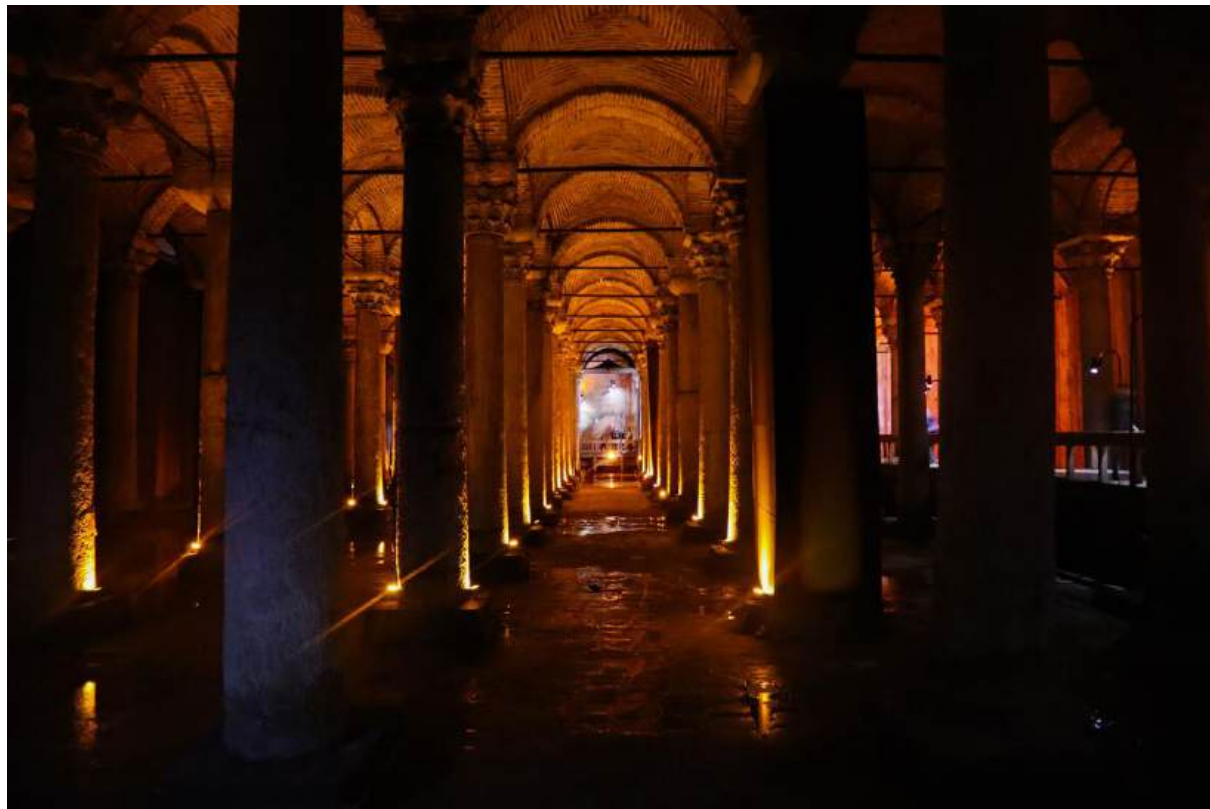
Ako moram birati koja mi se više svidjela, biram Plavu. Zanimljivija je i meni osobno ljepša. No to ne znači da **Aja koja je starija gotovo 1200 godina**, nema svoje čari. Aju je dao izgraditi Justinijan, a kroz povijest je mijenjala namjene. U vrijeme Otomana u njoj su bile prikriveni svi simboli kršćanstva. Osobno mi je jako zanimljivo da su Osmanlije imale takta „sačuvati“, a ne u potpunosti uništiti te simbole. Kao što ste vjerojatno mogli pročitati u novinama, do prije koji dan je Aja imala status muzeja, no **Erdogan je iskoristio svoj politički utjecaj** i sud je donio odluku o ukidanu vladine odluke iz 1934. godine kojom je Aja iz džamije pretvorena u muzej. Neki dan je baš i održana prva molitva pri čemu su kršćanske freske i drugi simboli ponovno uklonjeni prekrivanjem platnima i islamskim simbolima. Očito da smo Barta i ja nesvjesno uhvatili posljednji vlak da doživimo ovo mjesto u sekularnom izdanju. No iskreno nema se što puno za vidjeti u unutrašnjosti, ali svakako odite jer to je kao i Koloseum u Rimu; **sad si tu i moraš vidjet svojim očima.**

Plava se danas koristi u turističke, ali i 5 puta dnevno u religijske svrhe. Trenutno se dio unutra restaurira, ali lijepa je za vidjeti. Crveni ukrasni perzijaner dominira prostorijom. Njome su sasvim spontano **prošetale i moje čili čarape jer kada sam ih ujutro oblačio, nisam razmišljao o tome da moram skinuti cipele pri ulazu**. Naime, s obzirom da su tepisi ručni radovi to je jedan od načina da ih se sačuva koliko god se može.

Najbliže znamenitosti džamijama su **Cisterna** i **Topkai palača**. U cisterne su ljudi odlazili po vodu, a poznate su po statuama glava **Meduze**. Jedna takva je bila skrivena i na kraju staze kojom smo prolazili promatrajući stupove u tom sparnom i vlažnom podrum. U Topkai palaču nismo ulazili jer je bio predugačak red nego smo prošetali parkom oko nje i krenuli prema **Grand Bazaaru** jer kakvo je to putovanje bez odlaska na plac? Pogotovo ovakav!

Naravno **krivo smo skrenuli i na kraju završili kod Galata mosta** no to nam se učinilo kao idealna prilika za sjest i popit tursku kavu. Kao i mnogi živio sam u zabludi da ću naći kafić u kojem će mi pripremiti tursku kavu u džezvici u pijesku. Stvarno smo se trudili pronaći takav kafić no nismo uspjeli. Zadovoljili smo se običnom kavom u šalici.

Nakon kratkog odmora krenuli smo prema najvećem od tri „bazara“ Istanbulu. **Grand Bazaar** je stvarno čudesno mjesto za sve ljude koji žele osjetiti kako diše lokalno stanovništvo. Ovaj je veliki plac smješten u srcu starog dijela Istanbula, a izgrađen je sredinom 15. stoljeća nakon što su vlast preuzele Osmanlije. Iskreno, da me pitate kako smo se Barta i ja snašli u **više od 60 ulica punih začina, čajeva, nakita, lonaca, šalica, robe, lampi, figurica i tako u nedogled**, reći ću samo da smo se izgubili. Tražili smo izlaz i kada smo ga napokon našli, shvatili smo da tek sada ne znamo gdje smo. No Grand Bazaar nije jedina tržnica Istanbula. Tu je još i ona **Egipatska** na kojoj možete pronaći samo **začine i čajeve**, ali i još jedna manja i ne toliko poznata - **Arasta Bazaar**.

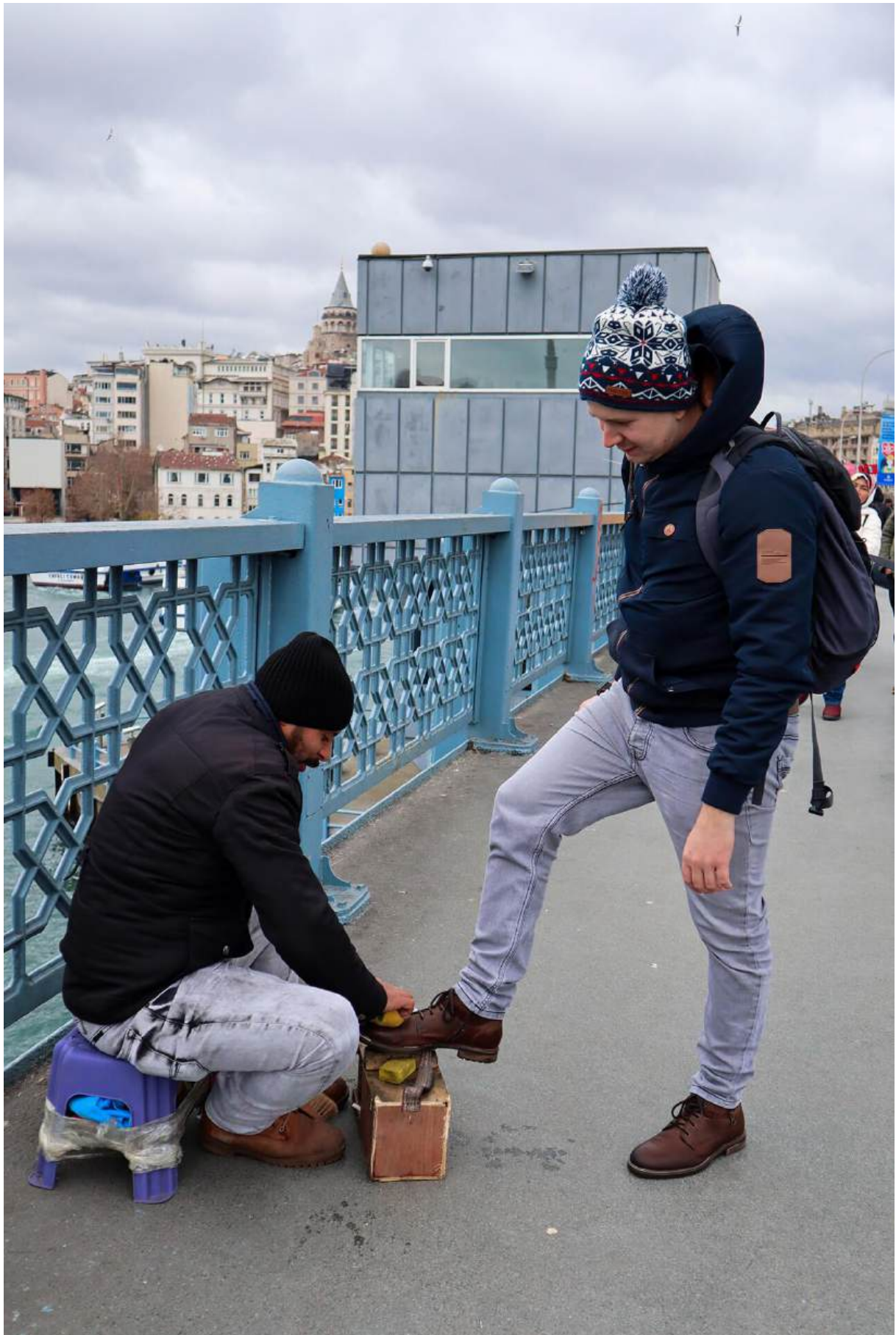
E sad, što se tiče samog iskustva na Bazaarima, treba reći da za to **trebate imate karakter i volju**. Zašto? Čim stanete na jednu stotinku kod nekog dućana, odmah je pored vas prodavač koji vam se ne skida s vrata još narednih 50 metara ako odete od njega. No postoji mali trik, a to je da coknete i nevjerojatno ali stvarno prestaju. **Nikakav thanks, no, njet, makni se i slično neće uspjeti, ali jedan kratki t, t kroz nepce i nema ih!** Svidjelo mi se i kako je zabranjeno pušenje, a svi puše, ali i ispijanje crnog čaja. Naime, **nekoliko osoba dila čajem**

među prodavačima i nosi na velikoj tacni kroz Bazaar, a piju ga doslovno svi. A što se tiče strpljenja i karaktera. Ako želite nešto kupiti, morate se znati cjenkati. *No no maj frend, maj lest ofer is...* i tako vam prva ponuda bude 50 lira, pa 30, pa 20, pa 15, da bi se na kraju ipak našli na 10. Ne dopustite da vas varaju, samo pokažite zube. Kako god, sjajno iskustvo.

Već je došlo vrijeme ručka, a plan je bio pronaći restoran u **staroj četvrti Karaköy** do koje će vas dovesti **Galata most na kojem ribari pecaju cijeli dan**. S donje strane mosta nalaze se riblji restorani, a ako ste dovoljno naivni kao i mi u početku vjerojatno ćete nasjesti na **trik padanja četke za čišćenje cipela**. Naime dok smo mi hodali mostom impresionirani pogledom i ribarima, lokalac nas je fino nasamario i iskoristio našu dobrotu kada smo mu vratili četku koja mu je "slučajno" ispala baš ispred nas. Na kraju je krenulo s pričom o ženi i djetetu koje uzdržava i traženjem 8 lira (ca 10 kn) za uslugu čišćenja. Na kraju smo mu dali 1 liru reda radi. Znam, užasni smo... ali i on je! ☺

Karaköy je baš specifičan dio jer malo baca na Užupis ako ga se sjećate u priči iz Vilniusa. Stare zgrade oživljene bojama, retro ukrasima i žardinjerama cvijeća. Relativno brzo smo pronašli restoran koji nam se činio solidan. **Danas isprobavamo kebabe**, a možda još ponešto. Dakle, **Döner je samo jedna od stotinjak vrsta kebaba** u Turskoj!

Najjednostavnija definicija ovog jela bila bi meso nabodeno na štapić posluženo uz *pita bread* i *grillano* povrće. Najčešće su to feferon i paradajz. Naravno tu je još i riža ili kakva druga žitarica te svježi peršin. Peršin im je posvuda! Barta je uzeo pileći, a ja **Adana kebab**. Ono što mogu reći je da mi je okus bio tak tak jer staljaju dosta ovčjeg loja koji ima specifičan i intenzivan okus. Konkretno Adana kebab radi se u **omjeru 60% junetina, 40% janjetina i 25% na ukupnu masu ide ovčji loj**. Inače za predjelo sam naručio **tursku pizzu** odnosno **Lahmacun**. Tanko tijesto kao mlinac posuto mljevenim mesom, začinima i nekakvim umakom od paradajza. Solidno.

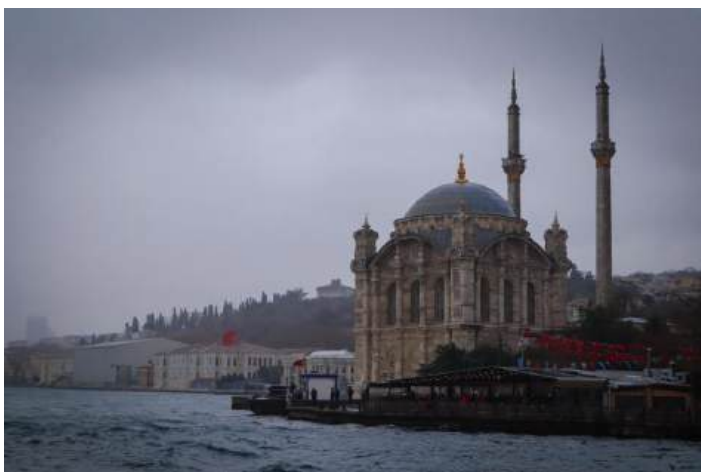

Nakon ručka treba i nešto slatko, a sreća je što je baš neka fora stara slastičarna odmah pored. Trenutak o kojem sam sanjao napokon dolazi. **Hrpetina baklava i turska kava!!** Naručio sam odmah tri vrste i nisam požalio. Njihove su baklave posebne. Hrskave, sočne, taman slatke, pune maslaca, pistacio, orah... Eksplozija okusa i san svakog ljubitelja kolača. Ako želite probati tu vrstu baklave skoknite u **La Turku u Preradovićevu**. Istina i bog cijene su paprene i u odnosu na Tursku platit ćete okvirno tri puta skuplje isti proizvod, ali za probat i počastit se, isplati se.

Iduća avantura bila je **vožnja Bosporom**. 25 lira (cca 25 kn) platili smo ulaznicu za brodić koji nas je proveo uz obalu europskog i azijskog dijela gotovo do ulaska u samo Crno more. U luci iz koje smo kretali netom **ispod Galta mosta usidreni su i drveni brodići-restorani**. Ti su brodići postali simbol privatne luke u **kvartu Eminönü**, a poznati su po prodaji **ribljeg sendviča Balik Ekmek**. Iznenadili smo se što su još uvijek tamo s obzirom na nedavnu vijest da od 01.11.2019. više neće biti tamo jer im prestaje ugovor o zakupu, a lokalne vlasti im neće ponuditi novi. Na moju veliku žalost vremena za kušati Balik Ekmek nije bilo pa ne mogu reći o kakvoj se deliciji radi, ali nadam se da će i idućeg posjeta Istanbulu brodići i dalje biti tamo.

Krstarenje kanalom je bila jedna od boljih investicija na ovom putovanju. **Sat i pol vožnje gotovo do ulaska u Crno more i natrag uz azijsku stranu** super je način za vidjeti neke dijelove grada koje ne stignete obići pješke. **Dolmabahçe džamija, Beşiktaş, sultanove palače** itd. samo su dio onoga što možete vidjeti. Posebno mi se svidjelo što na brodu možete jesti i piti za vrlo male novce. **Crni čaj platio sam samo 2 lire (cca 3 kn)**, a sada razmislimo na trenutak koliko bi isto platili npr. na brodu oko Kornata ili na Plitvicama? Sigurno puno, puno više. #hrvatskiturizam.

Ulice Istanbula su poprilično žive tijekom cijelog dana. Više puta nam se dogodilo da nismo bili svjesni koliko je sati, pogotovo noću. Sve konstantno radi, sjaji, buči. Gužve i prometni kaos dio su ovog grada. Više puta nas je skoro auto pokupio, više puta smo se zabijali u ljude, ludjeli jer netko hoda presporo ispred nas. **Istiklal Caddesi** je šoping meka. Ulica je to duga više od 3 km i krcata restoranima, kebabdžinicama, slastičarnama, kafićima, dućanima... Uz ulične prodavače **Simita**, često možete vidjeti i kestenjare, ali i prodavače **dagnji**. Volim dagnje, ali nisam baš toliko hrabar da iskušavam životnu sreću kroz sirove školjke s ulice.

U večernjoj šetnji ovom mega ulicom nastala je i jedna od meni dražih fotka s ovog putovanja. Nije najsavršenije i najspretnije kadrirana, ali uhvaćen je istinit i iskren osmijeh jedne od **malobrojnih žena na ulicama Istanbula** nakon što ju je prodavač dugo zafrikavao s okretanjem sladoleda. I da, dobro ste pročitali. Žena na ulicama gotovo ni nema, a ako i vidite koju to je najčešće neka turistkinja. Gdje se skrivaju Turkinje, to je dobro pitanje.

Nakon još jednog noćnog razgleda Istiklal Caddesija, odlučili smo otići do hotela i odmoriti. Ipak nas sutra čeka još jedan razgledima bogat dan, ali i doček nove godine.

Prvi drhktavi korak na azijsko tlo

Jutro je svanulo vrlo brzo. Doručak jučer nije bio bog zna kaj pa smo ga odlučili preskočiti i pojesti nešto po putu. Nažalost ni danas nas vrijeme i nije baš poslužilo. **I drugo istanbulsko jutro smo započeli s kišobranom u ruci i borbama protiv vjetra.** U početku smo se čudili kaj Turci hodaju bez kišobrana, no ubrzo smo shvatili da je tako jednostavnije nego li svako malo popravljati izokrenute žice. Preko dana je uglavnom bilo oblačno. Inače klima u Istanbulu je **umjerena kontinentalna**, a to bi značilo da ćete zimi trebati topliju jaknu jer je temperatura 7-9 °C, dok su ljeti temperature kao i kod nas. Vjetar je zimi svakodnevna pojava.

Najprije smo se uputili do Plave džamije, a sve o njoj ste već pročitali pa da odmah pređemo na doručak. **Simik** je pecivo slično poljskom Obwarzanku. **Bijelo pšenično pecivo posuto sezamom.** Uzeo sam ono punjeno čokoladom, platilo ga 5 lira (cca 5 kn). Sitnice koje čine putovanja lijepima. A nakon toga smo odlučili popiti i tursku kavu za dobro jutro. Ušli smo u malo otmjeniji kafić i platili sve malo skuplje, ali vrijedilo je svake lire. ☺

Danas nam je plan otići na *free walking* turu da čujemo malo više o znamenitostima koje smo do sada vidjeli, ali naravno i da zalutamo u još neki dio koji nismo. Vodičica je bila genijalna! Iako nije rodom iz Istanbula nego iz nekog gradića iz središnje Turske, znala je sve o gradu i spremno odgovarala na sva potpitanja koja smo imali. Od onog što do sada nisam spomenuo posjetili smo vanjski dio **Topkai palače**. Naime većina sultana je gradilo svoju palaču u ovom ogromnom gradu, a Topkai je **ideja sultana Mehmeda II. osvajača**. No Topkai se razlikuje od mnogih drugih palača po tome što su u njoj boravili gotovo 400 godina različiti sultani. Očito im se ta baš jako svidjela. Čuli smo i priču o **egipatskim i grčkim obeliscima** koji se nalaze neposredno pored Plave džamije, a posebno je interesantno to da su **Turci ukrali ovaj egipatski i nikada ga nisu vratili**.

Saznali smo i da postoji pozamašan broj **kupelji** i razliku one turske u odnosu na sve druge, a to je da će vas u punoj usluzi bome dobro namučiti ako se odlučite prihvatiti *full service* tretman. Ono što nismo znali je da uz Egipatsku tržnicu i Grand Bazaar postoji i još jedna manja tržnica netom pored Sultanahmetova trga, a riječ je o **Arasta Bazaar** koju smo i posjetili i na kojoj su već u startu nešto niže cijene nego li na druge dvije. Naravno to ne znači da se ne trebate cijenkati. ☺ A kad smo već kod **Egipatske tržnice začina**, nakon ture smo se uputili upravo prema tamo jer nam je u blizini broda kojim ćemo otputovati u azijski dio. Ne trebam reći koliko mi je impresivna bila tržnica s hrpetinom začina i čajeva iz svih dijelova svijeta.

Europu sam već dobrano prehodao pa je ostalo samo pitanje trenutka kada će stopala dotaknuti tlo nekog drugog kontinenta. Igrom slučaja bilo je to posljednjeg dana 2019. godine; godine u kojoj sam posjetio 12 država i doživio sve i svašta. "Otključavanje" Azije došlo je kao šlag na tortu i priprema za ono što planiram u 2020. Barem sam tako mislio u tom trenutku jer tko je mogao predvidjeti da će se ove godine dogoditi to što se dogodilo.

Karta za vožnju brodom bila je simboličnih 5 lira. Dok smo čekali polazak iskoristili smo priliku fotkati **fenomenalan prizor brodića na kojima se prodaje Balik Ekmer dok iza strši Sulejmanija**, još jedna predivna džamija iz 16. stoljeća. Sjeli smo u kabinu na svoje mjesto i vožnja je počela. No ubrzo više nije bila nimalo zabavna. Nisam rasist i nemam predrasuda prema nikome, ali kada sam vidio kako mlađi muškarac s crnom bradicom i očitim psihičkim problemima stoji jedini na kiši i vjetru izvan kabine, dere se sam na sebe i drži ruku u poluzakopčanoj jakni pritom gledajući prema nama u kabini, mogu reći da **takvu nelagodu i strah za svoj život nisam nikada osjetio**. Treba imati na umu da se ipak nalazimo u muslimanskoj zemlji, teroristički napadi su vrlo česti posvuda, vrijeme je nove godine kada je grad pun ljudi koji su laka meta, a **mi se nalazimo usred Bospora ljuljajući se na valovima i vjetru**. Još gori trenutak bio je kada je ušao u kabinu nervozno se okrećući sa svih strana i pritom još uvijek držeći tu ruku u jakni. A zatim je stao na sredini broda i počeo se histerično okretati sa svih strana. **Kroz glavu mi je samo prolazilo kako će sada izvući nekakav pištolj i početi pucati po nama**. Iako je Barta djelovao kao da nije ništa, vidio sam da ni njemu nije svejedno. Na kraju smo izašli i mi na zrak i promatrali što će iduće učiniti. 15 minuta vožnje do Azije činilo se kao vječnost, no na sreću nije došlo do ekscesa i **sretno sam klecajućih koljena dotaknuo stopalima azijski dio Zemlje**.

No, iako je vožnja do azijskog dijela Istanbula bila jedno od najstresnijih iskustava u mojem životu, popodne u Aziji nije bilo tako loše. Osim placa na kojem sam kupio **friško mljevenu tursku kavu** i vidio kako **brancin i orada koštaju 30-35 kn/kg** (dakle više nego duplo jeftinije nego kod nas), posjetili smo jedno od onih mjesta koja su simbol ovoga grada, a to su stepenice uz more (inače prekrivene perzijanerima kada je lijepo, toplo i sunčano) s kojih puca pogled na oba europska dijela, ali i na mali otočić na kojem se nalazi **Kiz Kulesi**, odnosno Djevojačka kula.

Kula je kroz povijest mijenjala namjene, no najpoznatija priča je o njezinom imenu. Naime, bizantski car u nju je poslao svoju kćer za koju je prorok rekao da će umrijeti kada navrší 18 godina i to od ugriza zmije. Kada je navršila navedene godine i ostala živa, car joj je poslao košaru punu cvijeća. No naravno u košari se sakrila zmija i ugrizla nesretnu djevojku te je ona umrla. Nama pogled nije bio nimalo tragičan kao ova priča, dapače bio je gušt očima upijati prizor.

Još je bolje bilo jesti u restoranu turske delicije s pogledom na grad i kulu. Čovjek bi pomislio da će to koštati jako puno, no u Turskoj je sve jeftino pa za 30-ak kuna možete uživati u specijalitetima s pogledom. Dakle, sjeli smo u restoran (**Filizler Koftecisi Uskudar**) tik uz obalu, a kroz staklenu stijenu pucao je pogled na europski dio Istanbula. Ja sam naručio **Mercimek Çorbasi** (tradicionalna juha od leće; 8.5 lira) i mješavinu **Böreklera** (da, to vam je burek jer Turci su ga izmislili i nisu diskriminatorski kao neki da tvrde da je burek samo s mesom i u onoj formi kako nam ga ovdje prezentiraju; 38 lira), a Barta je uzeo **Tavuk Suyu Çorbasi** (pileću juhu; 8.5 lira) i **Filizler Kofte** (turski ćevapi; 27 lira). Ukratko, klopa je bila odlična. Juha od slanutka slatkasta i kiselkasta, a Börekleri kao neka mješavina pohanih palačinka i bureka. Kofte su bile sočne i puno ukusnije od jučerašnjeg kebaba. Očito u njih ne ide puno loja.

Nakon restorana još smo malo prošetali Azijom, a jedini trenutak kakvog takvog sunca u Istanbulu smo doživjeli prije povratka u Europu. Interesantan kadar za opalit fotku. **Mlada žena u hidžabu, mobitel, slušalice, pastelne boje neba, jedna od više od 4000 džamija u gradu, Galata toranj koji se nazire u pozadini.** Spoj modernog i starog, europskog i azijskog... putoholičarskog. ☺

Nakon šokova proživljenih na brodu ovaj put smo odlučili otići na metro. Naravno, promašili smo smjer i potrošili 4 lire bezveze no barem smo to na vrijeme shvatili pa se nismo ukrcali u metro i zalutali bog zna gdje.

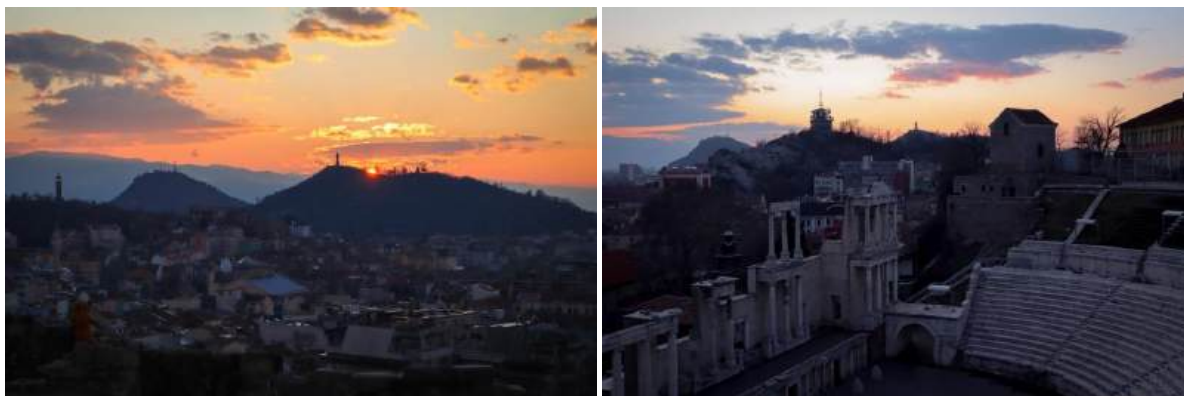
Inače taj dan je bio stara godina. Isplanirali smo da ćemo novu dočekati u nekom od birceva na Istiklal Caddesi. Zbog vremenske razlike od 2 h u našu korist, **dočekali smo Novu prije svih prijatelja i obitelji.** Ono što svakako treba kazati je da nismo čuli niti jednu petardu, a niti vatrometa nije bilo. Popili smo par piva, a na povratku pojeli vjerojatno najveći Döner kebab ikad. Nismo bili pretjerano raspoloženi za neko *partyjanje* pa smo se oko 2 h već lagano uputili prema hotelu. Sutra ipak trebamo preživjeti **putovanje do Plovdiva i Sofije.**

E da, Turci za doček nose nekakve stožaste kapice. Malo bacaju na one iz božićne epizode Mr. Beana, a interesantno je da su i u Portugalu bili takvi retro ukrasi po ulicama kada smo bili. **Fotku s kapiicom ispred Galata tornja jednostavno nismo mogli ne napraviti.**

Slatki mali Plovdiv

Dobar dio putovanja do Plovdiva smo prespavali, a na našu radost tamo smo došli još za vrijeme dana, preciznije rečeno u sumrak. Od vodičke ponovno nikakve koristi pa nismo baš pretjerano puno razgledavali i čuli korisnih informacija u tom razgledu. Brzinski smo prošli par znamenitosti i došli do vidikovca na kojem se nalaze stare rimske iskopine. Lijep prizor. Iako djeluje malen, **Plovdiv je drugi najveći bugarski grad**, a nekad davno bio je i glavni grad. Prošle je godine nosio titulu europske prijestolnice kulture, a naša Rijeka je naslijedila tu čast.

Od znamenitosti treba istaknuti upravo te stare **rimske iskopine** i ostatke **hipodroma**. A tu je i **kip Milje**. Naime, Miljo je 60-ih godina prošlog stoljeća bio glavna gradska faca. Jedan je od onih ljudi koje svi živi znaju, onaj o kojem se priča, onaj kojeg se sprda. Da, na njegovu žalost bio je glavna gradska luda. No s druge strane, svi su ga voljeli i postao je simbol Plovdiva. Zato danas ima i svoj brončani kip u centru grada. Drži se za uho jer malo slabije čuje, no možete mu povjeriti sve svoje tajne i želje. No ima on ono nešto poznatije od svojeg uha. Naime, postoji jedna prosta priča o njegovom... No to ćete trebati Googlati ako vas zanima. ;)

Nakon šetnje ostalo nam je još taman dovoljno vremena prije odlaska u Sofiju za još jedan posjet Happyju i još koji bugarski specijalitet. Za predjelo sam naručio **ljutenicu**. Ako volite ajvar, ovo je nešto za vas. Riječ je o **bugarskoj verziji ajvara**, ali znatno ju je jednostavnije napraviti jer se ne kuha toliko i koriste se sirove paprike. Za glavno jelo sam uzeo nekakvu **svinjetinu u umaku s gljivama, maslinama i ljutikom**, a **uz to su bili posluženi zapečeni žganci s kozjim sirom i mljevenom paprikom**. Odličan spoj mediteranskih, kopnenih i orijentalnih okusa. Nažalost nisam zapisao kako se jelo zvalo. Siti i sretni mogli smo krenuti na put ka Sofiji i hotelu. Sutra nastavljamo do Beograda pa u Zagreb.

Zaaaaaa Beooograaad...

U Beogradu smo trebali provesti dobar dio popodneva. Iz Sofije smo ujutro krenuli dovoljno rano, granicu prošli dovoljno brzo. Prve procjene 13:30 smo tamo i imamo sigurno vremena do 17 h. Obavimo razgled i klop u Tri šešira, Zavičaju ili kakvom drugom dobrom restaču. No kao što sam već rekao, **organizacija putovanja je bila katastrofalna**. Stigli smo u grad oko 14:45, razgled odradili iz busa (izuzev kratke šetnje **Kalemegdanom**) i dobili punih sat vremena da pojedemo nešto konkretno. U centru Beograda, za vrijeme njihovog Adventa, nakon što smo zadnji obrok imali u 7 h ujutro. Tragično, ali kaj se može. Krenuli smo prema restoranu Zavičaj no procijenili smo da nećemo stići pojesti, pa smo na kraju otišli u burger bar - 10 eura za dupli burger i cugu. Nije ni prejeftino za beogradske standarde, ali je jeftinije nego kaj bi platili u Zagrebu isto to. Inače burger je bio fantazija. A Beograd? **Lijep grad koliko sam uspio vidjeti, pogotovo vidikovac s kojeg puca pogled na mjesto gdje Dunav ljubi nebo...** Vratit ću se natrag sigurno u nekim drugačijim okolnostima i s više vremena za stvarno proživljavanje ludog grada na Savi.

Finale

Sve u svemu putovanje je unatoč brojnim organizacijskim propustima bilo zadovoljavajuće. Ideja da odem u Istanbul koji je baš savršena mješavina Orijenta i Zapada prije prvog pravog *travel* kulturloškog šoka, koje će nadam se uskoro uslijediti putovanjem na sjever Afrike ili u jugoistočnu Aziju, ispostavila se vrlo dobrom. Osjetiti kako diše narod znatno drugačije vjerske ispovjesti koja je uvelike odredila ukupnu kulturu i smjer društva kroz povijest, nešto je posebno. Istanbul je ostavio vrlo pozitivan dojam na mene, pa ono što sigurno znam je da ovo nije moj posljednji pozdrav mitskog gradu jer se svakako planiram vratiti i proživjeti još poneke stvari koje sada nisam uspio. Isto tako vrijedi i za Tursku općenito jer promatranje balona iznad kapadokijskih brežuljaka mi je isto velika želja. No neka život ide, a doći će i vrijeme za to. Do tad nastavljam sanjati o Tajlandu i nadati se da će ova panedmija dočekati svoj zasluženi kraj kao i mnoga druga zla.

Spicy

